

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า

ฉบับวันอังคารที่ 13 สิงหาคมพ.ศ.2562

คอลัมน์รักษาเกษตรกร : ปุ๋ยอินทรีย์ คุณค่าเหลือหลาย

คำถาม อยากเรียนถามว่า ปุ๋ยอินทรีย์มีข้อดีและข้อเสีย อย่างไรบ้างครับ

สุรินทร์ วิเชียรชัย,อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี

คำตอบ ปุ๋ยอินทรีย์ ตามนิยามของวิกิพีเดีย (สารานุกรมเสรี) ระบุว่า ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นปุ๋ยที่ทำจากวัสดุอินทรีย์ มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์สำหรับการเจริญเติบโตของพืช ผลิตจากวัสดุอินทรีย์ ของเสียจากโรงงาน (บางประเภท) มูลวัว มูลไก่ มูลค้างคาว ซากต้นไม้ ใบไม้ กรดอะมิโน โดโลไมท์ และแร่ธาตุต่าง ๆ นำมาบด เติมจุลินทรีย์ บ่มหมัก กลับกอง จนย่อยสลายกลายเป็นปุ๋ย

ข้อดีของการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ มีดังนี้

1) ปุ๋ยอินทรีย์ มีลักษณะทางกายภาพได้หลายแบบ เช่น ปุ๋ยเม็ด ปุ๋ยผง และปุ๋ยน้ำ แต่ที่นิยมจำหน่ายในท้องตลาดส่วนใหญ่เป็นปุ๋ยเม็ด เนื่องจากสะดวกกับเกษตรกรในการนำไปใช้ ทั้งจากการหว่านด้วยมือ หรือใช้กับเครื่องพ่นเม็ดปุ๋ย

2) ปุ๋ยอินทรีย์ มีอินทรีย์วัตถุ มีธาตุอาหารรอง ธาตุอาหารเสริมที่ปุ๋ยเคมีไม่มี และจุลินทรีย์ที่เป็นต่อจุลินทรีย์ดินและพืช ที่ปุ๋ยเคมีไม่มี ธาตุทั้งสองกลุ่มนี้ ถึงแม้ว่าพืชจะมีความต้องการน้อย แต่ก็ไม่สามารถขาดได้อย่างเด็ดขาด

3) ปุ๋ยอินทรีย์ ช่วยเพิ่มปริมาณจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ต่อพื้นดินให้มากขึ้นจากเดิม

4) ปุ๋ยอินทรีย์ มีแร่ธาตุที่หลากหลายดีต่อการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ของพืช อาจจะไม่มองเห็นชัดนักในระยะแรกที่ใช้งาน แต่มีผลในระยะยาวอย่างมาก พืชจะค่อยๆ แข็งแรง และเพิ่มผลผลิตมากขึ้น

5) ปุ๋ยอินทรีย์ ไม่ทำร้ายผิวหน้าดิน ช่วยทำให้ดินมีสภาพเป็นกลางและเสถียรอยู่เสมอ ช่วยปรับระดับความเป็นกรด-ด่างของดินให้เหมาะสมต่อการเติบโตของพืช ทั้งยังปรับสภาพความเป็นกรด-ด่างให้ดินในขณะที่มีการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างยาวนาน เช่น อาจมีมีการละลายแร่ธาตุบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ออกมาให้แก่รากพืช เช่น อะลูมิเนียม ทำให้พืชมีลักษณะแคระแกร็น และเป็นโรคง่าย

6) ปุ๋ยอินทรีย์ ช่วยปรับโครงสร้างของดินเสียใหม่ ด้วยการทำให้เม็ดดินร่วนซุย ช่วยปรับให้หน้าดินร่วนซุย โดยไม่ต้องไถพรวนกันมากนัก ช่วยเพิ่มจำนวนจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ และสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติในดิน ทำให้ดินมีโครงสร้างโปร่ง ร่วนซุย อ่อนนุ่ม อุ้มน้ำ ซึ่งจะส่งผลดีต่อพืชที่ปลูกอย่างมาก

ข้อเสียของการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ มีดังนี้

1) ปุ๋ยอินทรีย์ มีปริมาณธาตุอาหารหลักในปริมาณที่น้อยกว่าปุ๋ยเคมีมาก ปุ๋ยเคมีนั้น ผลิตจากการผสมปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีเข้าด้วยกัน เพราะปุ๋ยเคมีสามารถเพิ่มปริมาณระดับแร่ธาตุอาหารได้อย่างเต็มที่

2) ปุ๋ยอินทรีย์ มีต้นทุนการผลิตสูงกว่า เพราะต้องใช้ในปริมาณที่มาก เพื่อให้ได้ปริมาณธาตุอาหารเพียงพอต่อความต้องการของพืช

3) ปุ๋ยอินทรีย์ ไม่สามารถบังคับได้ชัดเจนและทันกับช่วงเวลาที่พืชต้องการ เช่น จะเร่งใบ เร่งดอก หรือเร่งผลผลิต

แต่อย่างไรก็ตาม การนำปุ๋ยอินทรีย์เข้ามาใช้นั้น ไม่อาจนำมาใช้เพียงอย่างเดียวได้ตลอด จำเป็นที่จะต้องใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมี จะช่วยให้ได้ผลผลิตและคุณภาพที่ดีกว่าการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพียงอย่างเดียว ทั้งยังลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยชนิดหนึ่งชนิดใดเพียงอย่างเดียว นะครับ

นาย รัตวิ

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันอังคารที่ 13 สิงหาคมพ.ศ.2562

คอลัมน์ สก๊อปหน้า 1 : เกษตรไทยทำการบ้าน สุพรรณชาติแปรปรวน

“ธรรมชาติ” ที่แปรปรวนหนัก น้ำท่วมมาก...ฝนแล้ง ฤดูกาลเปลี่ยน คำถามสำคัญมีว่า “ภาครัฐ” และ “เกษตรกร” ควรที่จะต้องทำการบ้านรับมือกับสถานการณ์เหล่านี้กันอย่างไร?

เพื่อจะได้ใช้ทุ่งนาที่เก็บเกี่ยวแล้วเป็นพื้นที่รับน้ำหลากจากแม่น้ำยม ตัดปริมาณน้ำส่วนเกินออกจากลำน้ำยม ทำให้น้ำไม่เอ่อท่วมเขตชุมชน... สถานที่ราชการจังหวัดสุโขทัย

โครงการได้มีการขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นจากเดิม 265,000 ไร่ เป็น 382,000 ไร่ รองรับปริมาณน้ำได้มากกว่า 550 ล้านลูกบาศก์เมตร (ลบ.ม.) จากเดิมรับน้ำได้เพียง 400 ล้าน ลบ.ม. ส่วนการดำเนินโครงการในปี 2562 ยังมีพื้นที่ดำเนินการเท่ากับปีก่อนเนื่องจากเต็มศักยภาพแล้ว แต่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้น

อีกตัวอย่างถัดมา...ทำนาลอยน้ำปรับวิธีการปลูกข้าว ให้เข้ากับสภาพพื้นที่น้ำท่วมขังเป็นเวลานาน จากเหตุการณ์น้ำท่วมซ้ำซาก ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมได้รับความเสียหายบ่อยครั้ง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมอย่างรวดเร็วจนส่งผลกระทบต่อการทำเกษตรกรรม ทำให้ นายสุพรรณ เมธสาร เกษตรกรแห่งบ้านสามชุก จ.สุพรรณบุรี

ได้คิดค้นวิธีปลูกข้าวในแม่น้ำแทนการปลูกบนดิน

น่าสนใจว่า...นอกจากจะทำให้สามารถดำรงชีวิตได้ในภาวะน้ำท่วมแล้ว ยังเป็นวิธีที่ช่วยประหยัดต้นทุนในเรื่องการเตรียมดิน เตรียมน้ำมันเชื้อเพลิง ปุ๋ย ยาม่าแมลง รวมถึงการบริหารจัดการน้ำ อีกทั้งผลผลิตที่ได้ก็เป็นข้าวที่สะอาดปราศจากสารเคมีตกค้างเป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม...เป็นอีกทางเลือกที่น่าสนใจ

สำหรับภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ อย่างเช่น...ประเทศเนเธอร์แลนด์ ประสบปัญหา อุทกภัยมานานนับศตวรรษ เนื่องจากแม่น้ำหลัก 4 สายในทวีปยุโรปไหลผ่านเนเธอร์แลนด์ไปสู่ทะเลเหนือ ทำให้พื้นที่ของเนเธอร์แลนด์กว่าร้อยละ 60 มีความเสี่ยงต่ออุทกภัย

แม้ว่าเนเธอร์แลนด์จะดำเนินการสร้างกำแพงกั้นน้ำและฝายน้ำล้นเป็นระยะทางหลายพันกิโลเมตร แต่การดำเนินการดังกล่าวยังไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรและทรัพย์สินของเนเธอร์แลนด์ที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ที่ดินที่อยู่นอกเหนือจากกำแพงกั้นน้ำทรุดตัว ในปี ค.ศ.1995 เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ ทำให้รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ดำเนินโครงการพื้นที่สำหรับน้ำ "The Room for the River" เพื่อลดความเสี่ยงจากอุทกภัย

โดยพิจารณาแนวทางการจัดการอุทกภัยใหม่ นำวิศวกรรมศาสตร์มาใช้ในการศึกษาแนวทางที่มีประสิทธิภาพ เพื่อจัดการกับปัญหาอุทกภัย...ลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น โดยการศึกษาการไหลของน้ำผ่านทางช่องทางและอุปสรรคต่างๆ การทรุดตัวของที่ราบน้ำท่วม อุณหภูมิของน้ำ การกำจัดสิ่งกีดขวาง การสร้างช่องแคบเพื่อการไหลของน้ำ ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืนที่สุดสำหรับปัจจุบันและอนาคต

จรรยา ย้ำว่า ภาคเกษตรมีทรัพยากร "น้ำ" เป็นปัจจัยหลักในการผลิต เมื่อปริมาณน้ำไม่สมดุลกับความต้องการจึงส่งผลกระทบต่อ เช่น กรณีภัยแล้ง ทำให้พืชขาดน้ำ แห้งตาย ปศุสัตว์ขาดน้ำและอาหาร เช่นเดียวกับกรณีอุทกภัย ส่งผลทำให้พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหาย ปศุสัตว์ล้มตาย และอาจเกิดโรคระบาดได้เช่นกัน

"การรับมือของภาครัฐ จะเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ให้กับเกษตรกร พร้อมไปกับการจัดฝึกอบรมในการเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ภัยธรรมชาติให้กับเกษตรกร ในส่วนของเกษตรกร ควรที่จะวางแผนการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับสภาพดินฟ้าอากาศและความต้องการสินค้าของตลาด"

โดยติดตามสถานการณ์การพยากรณ์สภาพภูมิอากาศ รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรการผลิตที่สำคัญ นับตั้งแต่...การจัดการดิน โดยการไถพรวนดิน ใช้วัสดุ เช่น ฟางข้าว แกลบ ในการคลุมดิน ปลูกพืชตระกูลถั่ว...ไถกลบเพิ่มสารอาหารในดิน ช่วยดูดซับความชื้น การจัดการน้ำโดยขุดบ่อกักเก็บน้ำ

ให้น้ำพืชแบบประหยัด การจัดการพืช โดยเลือกปลูกพืชอายุสั้น ใช้น้ำน้อย เก็บเกี่ยวผลผลิตได้เร็ว เช่น ถั่วเขียว ถั่วเหลือง

องค์การสหประชาชาติ (UN) คาดว่า ในปี พ.ศ.2593 ประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น 9,600 ล้านคน และ 19,000 ล้านคน ในปี พ.ศ.2643 จากปัจจุบันที่มีประชากรอยู่ประมาณ 7,200 ล้านคน ซึ่งจะทำให้ความต้องการสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบันมีสูงมากขึ้น กอปรกับการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การเติบโตทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน จึงต้องมีการแข่งขัน...มีการขยายตัวตามเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ซึ่งผลที่จะตามมาคือ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ถูกใช้อย่างรวดเร็วและฟุ่มเฟือย

การพัฒนาด้านต่างๆที่ไม่คำนึงถึงความยั่งยืนของทรัพยากร...สิ่งแวดล้อม ชิดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัวของทรัพยากรลดลงเป็นเหตุให้ระบบนิเวศถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (IPCC 2014) คาดการณ์ว่า...อุณหภูมิโลกจะเพิ่มขึ้น

1.1 ถึง 6.4 องศาเซลเซียส ในช่วงปี พ.ศ.2544-2643 เนื่องจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสะสมในชั้นบรรยากาศ...มากเกินไปที่เคยเกิดขึ้น

ทำให้เกิด "ภาวะโลกร้อน" ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพภูมิอากาศเกิดการเปลี่ยนแปลงและส่งผลกระทบต่อฤดูกาลต่างๆ เช่น ช่วงฤดูร้อนที่ยาวนานขึ้น ฤดูหนาวที่สั้นลง ภาวะแห้งแล้งในช่วงฤดูแล้งที่ทวีความรุนแรงฝนตกชุกเพิ่มขึ้นในช่วงฤดูฝน เกิดสภาวะอากาศแปรปรวน...สภาพอากาศเลวร้ายบ่อยครั้ง และระดับของน้ำทะเลที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบในวงกว้าง เหลือรวมรอบตัวสถานการณ์และแนวโน้มของภัยพิบัติในประเทศไทยปัจจุบัน ที่มีอุทกภัย ภัยแล้ง และฝนทิ้งช่วง เป็นปัญหาหลักที่สำคัญ สร้างความเสียหายให้กับประเทศอย่างมหาศาลมาแล้วหลายครั้ง

ข้อมูลความเสียหายจากสถานการณ์ภัยพิบัติ ปี 2552-2561 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ชี้ให้เห็นว่าในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา พื้นที่การเกษตรได้รับผลกระทบจากอุทกภัยมากที่สุดในปี 2554 จำนวน 12,227,845 ไร่

ภัยแล้งมากที่สุดในปี 2558 จำนวน 2,869,609 ไร่ และฝนทิ้งช่วงมากที่สุดในปี 2555 จำนวน 5,719,523 ไร่ อย่างไรก็ตาม...เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าสถานการณ์อุทกภัยส่งผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด รองลงมาเป็นฝนทิ้งช่วง และภัยแล้ง ตามลำดับ

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ภัยพิบัติอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ลดความเสี่ยงด้านการเกษตร โดยเฉพาะใน 3 มาตรการสำคัญ ได้แก่ มาตรการป้องกันผลกระทบ และเตรียมความพร้อม มาตรการการเผชิญเหตุ และมาตรการหยุดยั้งความเสียหาย ทำการบ้านรับมือธรรมชาติที่แปรปรวนหนักกันไว้เสียแต่เนิ่นๆ เมื่อถึงเวลาจริง "เกษตรกรไทย" ล้มแล้วจะได้ลุกขึ้นเร็ว ตั้งตัวได้ไว ยิ่งทำยิ่งดี ไม่ใช่ยิ่งทำก็ยิ่งจน ยิ่งนานวันยิ่งสาละวันเตี้ยลง

"กรมข้าว" แนะนำเทคนิคตัดใบข้าว ช่วยนาที่กระทบแล้งฟื้นตัวได้

"กรมการข้าว" แนะนำเทคนิคการตัดใบข้าวในนาหว่าน ช่วยให้ข้าวนาที่ประสบภัยแล้งฟื้นตัวเร็วและวัชพืชจะโตไม่ทัน ทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

เมื่อวันที่ 7 ส.ค.62 นายประสงค์ ประไพตระกูล อธิบดีกรมการข้าว กล่าวว่า ภาวะฝนทิ้งช่วงที่ผ่านมาทำให้ข้าวนาหลายพื้นที่ต้นโทรมแห้งและชะงัก

การเจริญเติบโตของข้าว รวมทั้งมีวัชพืชขึ้นในแปลงนามาก แต่ขณะนี้ฝนเริ่มกลับมาตกต้องตามฤดูกาล ซึ่งหากมีน้ำขังนาแล้ว ชาวนาสามารถใช้เทคนิคการตัดใบข้าวให้ต้นข้าวฟื้นตัวได้ โดยแนะนำสำหรับแปลงนาหว่านซึ่งการตัดใบควรมีระดับน้ำในนาสูงไม่เกิน 5 เซนติเมตร สามารถใช้เครื่องตัดหญ้าแบบสะพายป่าตัดระยะข้าวกำลังแตกกอที่ความสูงประมาณ 5 เซนติเมตรจากผิวดินซึ่งเท่ากับระดับผิวน้ำ หลังจากตัดใบประมาณ 15 วัน ต้นข้าวจะเจริญเติบโตจนมีความสูงเท่ากับก่อนตัด

จากงานวิจัยของกรมการข้าวพบว่า "เทคนิคการตัดใบข้าว" ไม่ใช่เพื่อกำจัดวัชพืชเท่านั้น แต่มีศักยภาพที่จะเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่นาหว่านข้าวได้ด้วย เนื่องจากใบข้าวและวัชพืชที่ตัดออกจะถูกย่อยสลายเป็นปุ๋ยอินทรีย์ให้กับข้าวเป็นอย่างดี ช่วยลดการแข่งขันของวัชพืช ทำให้ต้นข้าวสูงสม่ำเสมอและแตกกอได้ดีเหมือนนาปักดำ ช่วยลดการระบาดของทำลายของโรคแมลงศัตรูข้าว รวงข้าวออกอย่างสม่ำเสมอและสุกแก่พร้อมกัน ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 12 เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีปฏิบัติตามปกติที่ไม่ได้ตัดใบ

อธิบดีกรมการข้าว กล่าวว่า พื้นที่นาของ ไทยเปลี่ยนแปลงจากการปลูกแบบปักดำมาเป็น การหว่านเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการขาดแคลนแรงงานและต้องการลดต้นทุนการผลิต แต่ด้วยวิธีการปลูกแบบหว่านเมล็ดส่งผลให้วัชพืชเกิดขึ้นในแปลงเพิ่มมากขึ้นด้วยการใช้สารป้องกัน และกำจัดวัชพืชทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ดังนั้น

ชาวนาหลายพื้นที่โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ทดลองใช้เทคนิคการตัดใบข้าวเพื่อกำจัดวัชพืชพบว่าได้ผลดีและเริ่มนิยมใช้แพร่หลายมากขึ้น ทั้งนี้ไม่แนะนำให้ทำในนาปักดำเพราะระบบรากของข้าวที่ปลูกแบบนาปักดำจะไม่แข็งแรงเท่ากับนาหว่าน เมื่อตัดใบข้าวแล้วจะทำให้ข้าวพื้นตัวช้าหรือไม่พื้นเลย โดยเกษตรกรที่ประสบภัยแล้งสามารถขอรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ศูนย์วิจัยข้าว ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวในพื้นที่หรือที่กรมการข้าว